

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 23 lipca 2009 r.

**Pan
Adam Fudali
Prezydent
Miasta Rybnika**

LKA-410-12-06/2009
P/09/153

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miasta Rybnika, zwanym dalej „Urzędem”, w zakresie gromadzenia i podziału środków pochodzących z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz gospodarowania środkami powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w latach 2007 – 2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 czerwca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych uchybień.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Przychody Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej², prawidłowo

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² zwane dalej GFOŚiGW oraz PFOŚiGW lub Funduszami

gromadzone na oddzielnych rachunkach bankowych, wyniosły łącznie 13.357 tys. zł w 2007 r. i 11.169 tys. zł w 2008 r., co odpowiadało 2,6 % oraz 2,1 % ogółem dochodów Miasta Rybnika. W latach 2007 – 2008 Urząd wydatkował środki z Funduszy w łącznej wysokości 24.477 tys. zł, z czego 10.431 tys. zł w 2007 r. (6.295 tys. zł z GFOŚiGW i 4.136 tys. zł z PFOŚiGW) oraz 14.046 tys. zł w 2008 r. (12.241 tys. zł z GFOŚiGW i 1.805 tys. zł z PFOŚiGW).

2. Projekty przychodów i wydatków Funduszy Prezydent Miasta przedkładał Radzie Miasta Rybnika wraz z projektem uchwały budżetowej w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy, tj. zgodnie z art. 181 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych³.

Zatwierdzone zestawienia przychodów i wydatków Funduszy, a także wprowadzane do nich zmiany, podawano do publicznej wiadomości poprzez publikację uchwał Rady Miejskiej w Rybniku na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu.

3. W okresie objętym kontrolą 822 tys. zł, w tym 271 tys. zł w 2007 r. (239 tys. zł z GFOŚiGW oraz 32 tys. zł z PFOŚiGW) oraz 550 tys. zł w 2008 r. (501 tys. zł z GFOŚiGW oraz 49 tys. zł z PFOŚiGW) przeznaczono na dotacje oraz dofinansowania realizacji przez osoby fizyczne i prawne zadań wymienionych w art. 406 i 407 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁴, takich jak: dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, usuwanie wyrobów zawierających azbest, termomodernizacja budynków oraz modernizacja systemów grzewczych.
4. Na podstawie badania zgodności wydatkowania środków Funduszy z celami określonymi w ww. ustawie, które obejmowało 28 zadań na łączną kwotę 1.573 tys. zł (tj. 6,5 % ich wartości ogółem) NIK stwierdziła także wydatki na inne zadania ustalone przez Radę Miejską, które tylko w ograniczonym zakresie służą ochronie środowiska, np.:
 - zakup systemów monitorowania ruchu pojazdów opartych na technologii GPS - łącznie za kwotę 133,6 tys. zł. W przedstawionych wyjaśnieniach Prezydent Miasta wskazywał, że zakup tych systemów w znaczący sposób wpłynął na zużycie paliwa, co ograniczyło emisję szkodliwych substancji do powietrza. NIK zwraca uwagę, że w planie wydatków PFOŚiGW na 2007 r. ww. zadania określono jako: *miernik paliwa w jednostkach sprzętowych* (32 tys. zł), lub *miernik paliwa wyposażenie stanowiska obsługi pojazdów*

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

(74,7 tys.zł), a zakup miernika paliwa stanowi tylko jeden z elementów ww. zamówienia systemu monitorowania).

- zakup za kwotę 25 tys. zł urządzenia do malowania jezdni. W uzasadnieniu zakupu tego urządzenia Prezydent w złożonych wyjaśnieniach podał, że poprzez dokonanie tego zakupu w znacznym stopniu zmniejszono zużycie farb oraz innych materiałów chemicznych, co ograniczyło emisję szkodliwych substancji do ziemi i powietrza.
 - zakup za kwotę 267,5 tys. zł osprzętu do pojazdu uniwersalnego UNIMOG do letniego i zimowego utrzymania dróg. Według wyjaśnień Prezydenta Miasta zakup ten pozwolił na ograniczenie ilości sprzętu potrzebnego do utrzymania dróg, co przyczynia się do zmniejszenia emisji spalin.
 - budowa ściany wspinaczkowej za 147,6 tys. zł przy OSP Golejów. Prezydent uzasadnił to poprawą funkcji terenów rekreacyjno-sportowych i zdrowotnych dzielnicy.
 - koszenie poboczy dróg za kwotę 30 tys. zł. W uzasadnieniu poniesienia tego wydatku ze środków Funduszy Prezydent podał, że sfinansowano utrzymanie nawierzchni trawiastej pasów przydrożnych, ze względów bezpieczeństwa dla użytkowników dróg i estetycznych.
5. W wyniku kontroli zasad i trybu postępowania przy udzielaniu 20 zamówień publicznych finansowanych ze środków Funduszy stwierdzono, że w 17 przypadkach zastosowane zasady i tryb postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych były zgodne z wymogami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵, natomiast sposób dokonania zakupu systemów monitorowania ruchu pojazdów opartych na technologii GPS, na podstawie trzech zamówień publicznych, budzi zastrzeżenia NIK. W planie finansowym wydatków PFOŚiGW w 2007 r. umieszczono wprawdzie 2 ww. odrębne pozycje wydatków, na zakupy dla 2 jednostek organizacyjnych Miasta, tj. dla Rybnickich Służb Komunalnych (dalej RSK) i Zarządu Zieleni Miejskiej (dalej ZZM), jednak nie określono zasad realizowania tych wydatków. Wskazanie w Zarządzeniach Prezydenta w sprawie zmian w specyfikacji wydatków Funduszy⁶, że wykonanie zarządzenia powierza się Naczelnikom Wydziałów (...) a także Dyrektorom: Rybnickich Służb Komunalnych i Zarządu Zieleni Miejskiej – każdemu w swoim zakresie, nie precyzowało sposobu ich realizacji oraz zakresu upoważnienia i odpowiedzialności za realizowanie zaplanowanych zadań. Zaciągnięcie zobowiązań i zlecenie przez dyrektorów ZZM i RSK (temu samemu dostawcy) systemów monitorowania ruchu pojazdów,

⁵ Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 ze zm.

⁶ Zarządzenia Prezydenta Miasta Nr: 491/2007, 544/2007, 400/2007

opartych na technologii GPS oraz podpisania umów dotyczących wyposażenia ZZM w system zarządzania flotą GPS (nr 01/10/2007/ZZM z 29 października oraz 01/11/2007/ZZM z 5 listopada 2007 r.), a także umowy na rozbudowę systemu zarządzania monitorowania floty pojazdów GPS o mierniki paliwa z funkcją kontroli zużycia paliwa w 17 jednostkach sprzętowych RSK (z dnia 27 września 2007 r., nr 97/A/KT/02/2007), bez posiadania jednoznacznego upoważnienia do zaciągnięcia takich zobowiązań (finansowanych ze środków Funduszy), NIK ocenia negatywnie. Dostawca po zrealizowaniu umów przedstawił faktury: ZZM na łączną kwotę 73.662,30 zł i RSK na kwotę 59.999,99 zł, w których jako płatnika wskazał odpowiednio: *Urząd Miasta Rybnika* lub *Miasto Rybnik – RSK*, a faktury, opisane pod względem merytorycznym przez Dyrektorów ww. jednostek, zatwierdzone do zapłaty przez Zastępcę Prezydenta i Skarbnika, zapłacił Urząd Miasta ze środków PFOŚiGW. Łączna kwota ww. zamówień - 133.662,29 zł przewyższała kwotę, poniżej której do zamówień nie stosuje się ustawy, stosownie do art. 4 pkt. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zdaniem NIK, istniały przesłanki, na podstawie art. 16 ust. 4 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, wyznaczenia spośród miejskich jednostek organizacyjnych jednostki właściwej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia na rzecz obydwu jednostek.

6. Urząd posiadał i aktualizował dokumentację opisującą przyjęte zasady prowadzenia ewidencji finansowo-księgowej: politykę rachunkowości, zakładowy plan kont, a także instrukcję obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz regulamin prowadzenia kontroli wewnętrznej. Dla księgowania operacji gospodarczych, dotyczących poszczególnych Funduszy, prowadzono oddzielną ewidencję księgową.
7. Sprawozdania budżetowe Funduszy (Rb-33 – z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej, Rb-N – o stanie należności oraz Rb-Z – o stanie zobowiązań oraz sprawozdania statystyczne OŚ-4g z gospodarowania gminnym funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz OŚ-4p z gospodarowania powiatowym funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej) sporządzano rzetelnie. Wymagane sprawozdania złożono w obowiązujących terminach do Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz do Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach.

8. W Urzędzie terminowo⁷ rozliczono nadwyżkę przychodów Funduszy za rok 2007 i przesłano stosowne sprawozdanie do Marszałka Województwa Śląskiego.
9. W latach 2007–2008 Prezydent Miasta wydał 725 zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów i trzy decyzje odmowne. Dziesięciu wniosków w tej sprawie nie rozpatrzono ze względu na brak uzupełnień, natomiast 20 było w trakcie rozpatrywania. Spośród 85 zbadanych w toku kontroli NIK przypadków – nieprawidłowo załatwiono jeden wniosek, naruszając art. 64 § 2 Kpa⁸, formułując w sposób niejasny skierowane do wnioskodawcy pismo, zamiast prosić o uzupełnienie wniosku. Według informacji Zastępcy Prezydenta Miasta, już w trakcie kontroli podjęto działania zmierzające do usunięcia w przyszłości tego typu błędów.

We wszystkich zbadanych decyzjach zezwalających na dokonanie usunięcia drzew i krzewów, wysokość należnych opłat ustalono zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁹.

W okresie objętym kontrolą upływały odroczone terminy płatności opłat, ustalone przez Prezydenta (w latach 2004 – 2005) w 23 decyzjach na wycinkę drzew i krzewów, na łączną kwotę 10.108 tys. zł. Tylko jeden wnioskodawca nie zrealizował postanowień decyzji i dokonał wpłaty w kwocie 6 tys. zł na wyznaczony w decyzji rachunek. Pozostałe 22 decyzje były umorzone, po przeprowadzonych przez pracowników Urzędu oględzinach i po stwierdzeniu realizacji warunków określonych w decyzjach.

Wszystkie wnioski o wydanie zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów na terenie nieruchomości będących własnością miasta Rybnik (13 przypadków) Prezydent przekazywał do rozpatrzenia właściwym organom zastępczym.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- podjęcie działań w celu ustalenia jednoznacznych zasad realizacji wydatków finansowanych z Funduszy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag

⁷ W dniu 11 czerwca 2008 r.

⁸ ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) zwanego dalej „Kpa”

⁹ Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 ze zm.

i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.